

Vergaderjaar 2001–2002

28 057

Gemeentelijke herindeling in Zeeuws-Vlaanderen

Nr. 3

De bijlagen (Het herindelingsontwerp, herindelingsadvies + aanvullend voorstel en de uitnodiging voor bestuurlijk overleg in reactie op het herindelingsadvies) zijn ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt, omdat het zonder meer instemmend luidt dan wel uitsluitend opmerkingen van redactionele aard bevat (artikel 25a, vierde lid, onderdeel b, van de Wet op de Raad van State).

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

In dit voorstel wordt voorzien in een herindeling van de gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen. Het huidige aantal van zeven gemeenten wordt door de herindeling teruggebracht tot drie gemeenten: De gemeenten Sluis-Aardenburg en Oostburg worden samengevoegd tot de nieuwe gemeente Sluis, de gemeenten Axel, Sas van Gent en Terneuzen gaan op in de nieuwe gemeente Terneuzen en de gemeenten Hontenisse en Hulst vormen samen de nieuwe gemeente Hulst. Het voorstel betreft drie integrale samenvoegingen van gemeenten, derhalve zonder grenscorrecties. Doel van het voorstel is onder meer ervoor te zorgen dat de landelijke gemeenten in deze regio beschikken over voldoende armslag om de komende decennia de benodigde basiskwaliteit te kunnen leveren. Het voorstel voorziet erin dat de zogenaamde kanaalzone in één gemeente komt te vallen, zoals de Stuurgroep krachtige gemeenten heeft geadviseerd. Hiermee volg ik het herindelingsadvies, zoals vastgesteld door provinciale staten van Zeeland op 29 juni jl.

Deze herindeling is met grote voortvarendheid ter hand genomen door het provinciebestuur van Zeeland teneinde de betrokken gemeenten zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over hun toekomstige indeling.

1.1 Herindelingsbeleid

Bij de beoordeling van het herindelingsadvies is uitgegaan van het beleid, zoals beschreven in de Beleidsnotitie gemeentelijke herindeling (kamerstukken II 1998/99, 26 331, nr. 1).

Met name de gemeenten Hontenisse, Sas van Gent, Sluis-Aardenburg en Axel zijn vanwege hun geringe omvang kwetsbaar. In de genoemde beleidsnotitie is destijds onder verwijzing naar het regeerakkoord het voornemen uitgesproken om in gebieden waar de laatste jaren geen herindeling heeft plaatsgevonden te analyseren op knelpunten om daar eventueel te komen tot een versterking van het lokaal bestuur door gemeentelijke herindeling. De regio Zeeuws-Vlaanderen is één van de zes regio's waar de Stuurgroep krachtige gemeenten een onderzoek heeft uitgevoerd. Het eindrapport van de stuurgroep vormt het resultaat van dit

onderzoek. De stuurgroep heeft daarbij gebruik gemaakt van rondetafel-gesprekken met gemeente- en provinciebestuurders. Het rapport heeft naar mijn mening een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het onderhavige herindelingsadvies van het provinciebestuur van Zeeland. Ik wil mijn waardering uitspreken voor de voortvarende wijze waarop de provincie deze herindeling naar aanleiding van het rapport van de stuurgroep heeft voorbereid. Naar aanleiding van de aanbevelingen van de stuurgroep met betrekking tot Zeeuws-Vlaanderen zijn gedeputeerde staten van Zeeland de arhi-procedure gestart. De raden van de gemeenten Axel, Sas van Gent en Terneuzen hebben gedurende de procedure ook zelf gelijklopende besluiten genomen tot samenvoeging van hun gemeenten. Het provinciebestuur van Zeeland heeft deze samenvoeging opgenomen in het herindelingsadvies Zeeuws-Vlaanderen, mede omdat deze goed past binnen de uitgangspunten voor herindeling in dit gebied. De beleidsnotitie beoordeelt vrijwillige samenvoegingen positief, mits deze niet ten koste gaan van de mogelijkheden en kansen voor omliggende gemeenten. Dit laatste is niet het geval.

2. Totstandkoming van het herindelingsadvies

Het provinciebestuur van Zeeland heeft in 1995 reeds het voornemen uitgesproken tot lokale schaalvergroting in Zeeuws-Vlaanderen. Aan dit beleidsvoornemen werd de voorwaarde verbonden dat pas initiatieven daartoe zouden worden ontplooid, als vast zou staan dat voor het probleem van de frictiekosten een oplossing zou worden aangedragen. Met de invoering van de nieuwe vergoedingsregeling in 2000 achtte het provinciebestuur het probleem van de frictiekosten zodanig opgelost dat dit geen argument meer is om af te zien van een herindelingsprocedure.

De regio Zeeuws-Vlaanderen is één van de zes regio's waar de Stuurgroep krachtige gemeenten een onderzoek heeft uitgevoerd. Het onderzoek was gericht op het inventariseren van de knelpunten in relatie tot de te verwachten ontwikkelingen en het inventariseren van het draagvlak voor bestuurlijke vernieuwing. De door de stuurgroep gesignaleerde knelpunten in deze regio hebben met name betrekking op de bestuurlijke verhoudingen tussen de gemeenten in de regio en het gebrek aan strategische visie op tal van gemeente-overstijgende en maatschappelijke opgaven. De intergemeentelijke samenwerking in het Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Zeeuws-Vlaanderen brengt weinig tot stand, zo hebben alle gemeenten aan de stuurgroep gemeld. Bovendien bespeurt de stuurgroep een uiteenlopende beeldvorming ten aanzien van de regio bij de verschillende partijen waarmee de stuurgroep contact heeft gehad (provincie, gemeenten, en maatschappelijke organisaties). De stuurgroep heeft ten aanzien van de regio Zeeuws-Vlaanderen de aanbeveling gedaan de provincie te verzoeken initiatieven te ondernemen voor een gemeentelijke herindeling in Zeeuws-Vlaanderen. De stuurgroep acht een gemeentelijke schaalvergroting noodzakelijk om tot een verbeterde bestuurlijke aanpak van maatschappelijke vraagstukken te komen. De stuurgroep denkt aan een driedeling in de regio, waarbij de Kanaalzone in ieder geval onder één gemeentelijk bestuurlijk regime zou moeten vallen. Daarnaast heeft de stuurgroep geadviseerd tot niet vrijblijvende samenwerking in de regio onder regie van de provincie en om de samenwerking met de Belgische gesprekspartners te verstevigen.

Dit advies en de genoemde invoering in 2000 van de nieuwe vergoedingsregeling bij gemeentelijke herindeling waren voor het provinciebestuur van Zeeland de aanleiding om de herindelingsprocedure voor Zeeuws-Vlaanderen te starten. Het kabinet heeft in zijn standpunt naar aanleiding van het advies van de stuurgroep instemmend gereageerd op dit besluit van het provinciebestuur.

Gedeputeerde staten van Zeeland hebben de volgende knelpunten genoemd in de gemeenten in de regio Zeeuws-Vlaanderen.

- De gemeenten Hontenisse, Sas van Gent, Sluis-Aardenburg en Axel zijn ambtelijk kwetsbaar. Een grotere gemeente kan beschikken over een beter toegerust en minder kwetsbaar ambtelijk apparaat.
- De gemeenten Hontenisse, Sas van Gent, Sluis-Aardenburg, Axel en Oostburg hebben geen full-time wethouders.
- De gemeente Sas van Gent is financieel kwetsbaar.
- De samenwerking in de regio wordt gefrustreerd door de kans op herindeling en de ongelijke grootte van gemeenten.

De procedure is gevolgd conform de Wet algemene regels herindeling, zoals deze na de wijziging van de procedurele bepalingen van 25 januari 2001 is komen te luiden. Dit vloeit voort uit de overgangsbepalingen bij deze wijziging.

3. Inhoud van het voorstel

3.0 Inleiding

Het herindelingsadvies van de provincie Zeeland is in lijn met het beleid zoals verwoord in de Beleidsnotitie gemeentelijke herindeling (kamerstukken II 1998/99, 26 331, nr. 1) en met de aanbevelingen, gedaan door de stuurgroep krachtige gemeenten. Het herindelingsadvies is dan ook ongewijzigd overgenomen. Het voorstel draagt bij aan de versterking van de gemeentelijke bestuurslaag in Zeeuws-Vlaanderen. De nieuwe gemeenten zullen naar verwachting goed in staat zijn te voldoen aan de eisen van basiskwaliteit, zoals beschreven in de Beleidsnotitie gemeentelijke herindeling. Daarnaast onderschrijf ik het argument van het provinciebestuur dat de intergemeentelijke samenwerking door een beperkter aantal partners en het niet meer belast zijn met een herindelingsdiscussie meer kans van slagen heeft. De nieuw te vormen gemeente Terneuzen zal in de toekomst een belangrijke regionale functie gaan vervullen en zal daarbij ook behoefte hebben aan krachtige samenwerkingspartners.

Het wetsvoorstel betreft drie integrale samenvoegingen zonder grenscorrecties, waarbij de huidige zeven gemeenten worden samengevoegd tot drie nieuwe gemeenten.

Hierdoor ontstaan niet alleen drie stevige gemeenten, maar ontstaan bovendien nieuwe bestuurlijke verhoudingen in de regio, waardoor Zeeuws-Vlaanderen in zijn geheel steviger wordt. Met de drie nieuwe gemeenten is bovendien sprake van goede, evenwichtige verhoudingen in de regio. Ik beschouw de vorming van deze gemeenten dan ook als één samenhangend voorstel.

In het onderstaande worden de onderdelen van het voorstel afzonderlijk toegelicht.

3.1 Axel, Sas van Gent en Terneuzen

De gemeenten Axel (ongeveer 12 000 inwoners), Sas van Gent (plm. 8 500 inwoners) en Terneuzen (plm. 34 500 inwoners) worden samengevoegd tot de nieuwe gemeente Terneuzen. De nieuwe gemeente zal ongeveer 55 000 inwoners tellen.

Conform het advies van de Stuurgroep krachtige gemeenten zal de Kanaalzone hiermee in één gemeente komen te vallen. De aansluiting van deze zone op Zeeuwse en Vlaamse ontwikkelingen voor de zeehaven en de industrie acht de stuurgroep van groot economisch belang voor de hele regio. De nieuwe gemeente zal naar verwachting als economische motor en als centrum voor de regionale voorzieningen meer kansen

bieden voor de regio als geheel. Het economisch belang van de vorming van één kanaalzonegemeente werd ook door alle betrokken gemeentebesturen onderschreven.

De betreffende besturen ondersteunen de samenvoeging van hun gemeenten en hadden hiertoe ook reeds besluitvorming gepleegd. De in het herindelingsontwerp voorgestelde grenscorrectie met betrekking tot de kern Koewacht heeft het provinciebestuur van Zeeland in het herindelingsadvies niet gehandhaafd, nadat in een door de gemeente Axel georganiseerde volksraadpleging de bevolking van deze kern zich in meerderheid tegen de grenscorrectie had uitgesproken. De drie gemeenten worden derhalve integraal samengevoegd tot één nieuwe gemeente. Conform de wens van de drie betrokken gemeentebesturen, medegedeeld bij brief van 27 september jl., is gekozen voor de naam Terneuzen als naam van de nieuwe gemeente.

3.2 Hontenisse en Hulst

Met dit onderdeel worden de gemeenten Hontenisse (8000 inwoners) en Hulst (20 000 inwoners) samengevoegd tot de nieuwe gemeente Hulst, die dus ongeveer 28 000 inwoners zal tellen. Conform de wens van beide gemeentebesturen is gekozen voor de naam Hulst.

Het gemeentebestuur van Hontenisse benadert het in gang gezette proces constructief en is bereid de energie te steken in de samenvoeging van de gemeenten Hulst en Hontenisse, hoewel dit gemeentebestuur ook van mening is dat de gemeente Hontenisse voldoende bestuurskracht heeft om zelfstandigheid te bepleiten. Het gemeentebestuur van Hulst stemt in met de voorgestelde samenvoeging.

Met de voorgestelde samenvoeging zal de nieuwe gemeente naar verwachting een voldoende omvang hebben om voor langere tijd het gemeentelijke takenpakket op een goede wijze te kunnen behartigen. De huidige gemeente Hontenisse achten gedeputeerde staten van Zeeland ambtelijk kwetsbaar. De voorgestelde samenvoeging van de gemeenten Hulst en Hontenisse zal ook een positieve bijdrage kunnen leveren aan de verbetering van de intergemeentelijke samenwerking in de regio. Het grote verschil in omvang tussen de verschillende gemeenten was een van de belemmeringen voor de intergemeentelijke samenwerking in deze regio.

3.3 Sluis-Aardenburg en Oostburg

In het westen van Zeeuws-Vlaanderen worden de gemeenten Sluis-Aardenburg (ongeveer 6500 inwoners) en Oostburg (ongeveer 18 000 inwoners) samengevoegd tot de nieuwe gemeente Sluis, die dus ongeveer 24 000 inwoners zal tellen. De nieuw te vormen gemeente is daarmee voldoende groot om als krachtige partner te kunnen fungeren bij de samenwerking in de regio en bij grensoverschrijdende samenwerking. Met name voor de gemeente Sluis-Aardenburg, de kleinste gemeente in de regio, is een opschaling ten behoeve van de gemeentelijke opgaven voor de toekomst noodzakelijk. Behalve het feit dat voor de gemeente Sluis-Aardenburg in verband met de ligging van deze gemeente samenvoeging met de gemeente Oostburg voor de hand ligt passen beide gemeenten goed bij elkaar. Beide gemeenten hebben een landelijk en agrarisch karakter. De naam «Sluis» voor de nieuwe gemeente is door de samen te voegen gemeenten zelf aangedragen.

De raden van de gemeenten Oostburg en Sluis-Aardenburg hebben ingestemd met de samenvoeging van hun gemeenten. Daarbij hebben deze raden een aantal afspraken met elkaar gemaakt. Een van de afspraken is, dat de samenvoeging zou ingaan per 1 januari 2004. Het provinciebestuur van Zeeland ondersteunt deze wens en stelt daarom voor deze samenvoe-

ging, in tegenstelling tot beide andere samenvoegingen, niet op 1 januari 2003, maar 1 januari 2004 in te laten gaan. Het provinciebestuur koppelt aan deze afwijkende ingangsdatum de voorwaarde dat de drie voorgestelde samenvoegingen in Zeeuws-Vlaanderen in één wetsvoorstel worden behandeld en ook de voorwaarde dat bij de samenvoeging van Sluis-Aardenburg en Oostburg per 1 januari 2004 de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in maart 2002 kunnen worden overgeslagen. In de vijfde paragraaf zal hierop nader worden ingegaan.

Opmerking verdient dat de gemeente Sluis-Aardenburg per 1 januari 1995 is ontstaan uit een vrijwillige samenvoeging van de voormalige gemeenten Sluis en Aardenburg. Reeds bij het wetsvoorstel tot samenvoeging van deze beide gemeenten is overwogen dat ook de toen geldende herindelingsmaatstaven zich verzetten tegen het instellen van gemeenten met een dergelijke kleine omvang. De toenmalige staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw D.J.J.W. de Graaff-Nauta, heeft, hoewel zij geen groot enthousiasme voor deze samenvoeging voelde, toch daarmee ingestemd. Met deze samenvoeging werd blijkens de memorie van toelichting (kamerstukken II 1992/93, 23 323, nr. 3, p. 3) uitdrukkelijk niet beoogd dat de gemeente Sluis-Aardenburg op termijn gevrijwaard kon blijven van herindelingen, aangezien de samenvoeging naar haar mening niet toereikend werd geacht voor een periode van 25 jaar. De positie van deze gemeente stond wat haar betreft daarom volop ter discussie in het kader van de procedure tot gemeentelijke herindeling in Zeeuws-Vlaanderen. De nu voorgestelde samenvoeging is naar mijn mening wel voldoende om voor de langere termijn te kunnen voldoen aan de eisen van gemeentelijke basiskwaliteit.

4. Financiële aspecten

Gedeputeerde staten van Zeeland hebben bij de voorbereiding van de ontwerpregeling, die ter vaststelling is voorgelegd aan provinciale staten, uitvoerig aandacht besteed aan de financiële gevolgen van de samenvoeging van de gemeenten. De indicatie van de effecten blijft ook met de meest actuele gegevens dezelfde. De wijziging die in de laatste fase van de voorbereiding tot stand is gekomen voor wat betreft de kern Koewacht, leidt niet tot andere conclusies.

Bij integrale samenvoeging van de gemeente Axel met de gemeenten Sas van Gent en Terneuzen wordt op basis van de laatst bekende gegevens naar raming een maatstaf herindeling voorzien als vermeld in de volgende tabel.

Geraamde opbrengst maatstaf herindeling (totaal over de vierjarige looptijd)

Nieuwe gemeente	euro's
Sluis	€ 2,4 mln
Terneuzen	€ 5,2 mln
Hulst	€ 2,5 mln

Ik heb er met de provincie het volste vertrouwen in dat de financiële levensvatbaarheid van de drie nieuw te vormen gemeenten voldoende verzekerd is.

5. Datum van herindeling

5.1 Provinciaal advies tot een afwijkende datum van herindeling voor de samenvoeging van Sluis-Aardenburg en Oostburg

In het herindelingsadvies adviseert het provinciebestuur van Zeeland de samenvoeging van gemeenten Axel, Sas van Gent en Terneuzen en de samenvoeging van de gemeenten Hulst en Hontenisse effectief te laten worden met ingang van 1 januari 2003 en de samenvoeging van de gemeenten Sluis-Aardenburg en Oostburg met ingang van 1 januari 2004. Als bijzondere reden voor latere datum van herindeling van de samenvoeging van Sluis-Aardenburg en Oostburg wordt door het provinciebestuur de daaraan gekoppelde bereidheid van de betreffende gemeentebesturen, om zo spoedig mogelijk de schouders onder het herindelingsproces te zetten, genoemd. Door de gemeenten is naar voren gebracht dat het extra jaar bedoeld is om de grensoverschrijdende samenwerking veilig te stellen en uit te bouwen. Het provinciebestuur koppelde aan de afwijkende datum van herindeling de voorwaarde dat ook bij een datum van 1 januari 2004 de reguliere raadsverkiezingen van maart 2002 kunnen worden overgeslagen en dat de herindelingsvoorstellen voor Zeeuws-Vlaanderen als één zaak behandeld worden in het parlement. De behandeling mag niet leiden tot uitstel van de andere samenvoegingen.

Naar aanleiding van dit advies kan worden opgemerkt dat uitgangspunt van de Wet algemene regels herindeling is dat de datum van herindeling is gelegen op 1 januari na de datum van inwerkingtreding van het herindelingsvoorstel. Ik heb de gemeentebesturen van Sluis-Aardenburg en Oostburg en het provinciebestuur van Zeeland bij brief van 9 juli 2001 uitgenodigd om in een bestuurlijk overleg, waarbij vertegenwoordigers van mijn ministerie aanwezig waren, een nadere – meer inhoudelijke – onderbouwing te geven voor de latere ingangsdatum. In deze brief heb ik tevens aangegeven dat ik bij een ingangsdatum van 1 januari 2004 het overslaan van de reguliere raadsverkiezingen voor onwenselijk houd.

Indien voor (een van) de samenvoegingen de geplande datum van herindeling 1 januari 2004 wordt, zou door het overslaan van de reguliere verkiezingen de zittingsduur van de zittende raden in deze gemeenten 5 jaar en 9 maanden bedragen. Bij herindelingsverkiezingen vóór de reguliere verkiezingen is voor zowel de kiezer als de gekozene van tevoren duidelijk dat de zittingstermijn van de raad langer zal zijn dan gebruikelijk, terwijl bij herindelingsverkiezingen ná de reguliere verkiezingen pas gedurende de zittingsperiode duidelijk wordt dat deze periode langer zal worden dan bij de verkiezingen bekend was. Vanuit dit oogpunt is het overslaan van de reguliere verkiezingen bij een datum van herindeling van 1 januari 2004 niet gewenst. Ook de Kiesraad heeft op dit punt gewezen in zijn advies van 2 maart 1995 over de zittingstermijn van nieuwe gemeentebesturen provincie Rotterdam. Een tussentijdse verlenging van het mandaat dient daarom naar de mening van de Kiesraad zoveel mogelijk te worden vermeden. Een verlenging van de zittingsduur met acht maanden, zoals het geval is bij de herindelingsper 1 januari 2003, wordt door de Kiesraad wel aanvaardbaar geacht.

In een bestuurlijk overleg, gehouden op 18 juli jl. is gebleken dat voor zowel het provinciebestuur van Zeeland als voor de gemeentebesturen van Sluis-Aardenburg en Oostburg de wens van beide gemeentebesturen en het nakomen van de gemaakte bestuurlijke afspraken tussen de gemeenten en het provinciebestuur argumenten zijn voor 1 januari 2004 als datum van herindeling. Daarnaast werd aangevoerd dat de gemeente Sluis-Aardenburg in 1995 al een samenvoeging achter de rug had. Indien het niet mogelijk is de reguliere raadsverkiezingen in 2002 over te slaan,

werd namens het gemeentebestuur van Oostburg echter aangegeven dat in dat geval voor 1 januari 2003 als datum van herindeling wordt gekozen. Namens het gemeentebestuur van Sluis-Aardenburg werd aangegeven dat, ook indien de reguliere raadsverkiezingen van 2002 niet kunnen worden overgeslagen, wordt gekozen voor een ingangsdatum van 1 januari 2004. Het provinciebestuur van Zeeland verbindt in het herindelingsadvies aan een ingangsdatum van 1 januari 2004 de voorwaarde dat in 2002 geen reguliere raadsverkiezingen zullen worden gehouden. Indien het overslaan van de reguliere verkiezingen in 2002 bij een ingangsdatum van 1 januari 2004 niet mogelijk is, adviseert dit provinciebestuur ook voor de samenvoeging van de gemeenten Sluis-Aardenburg en Oostburg 1 januari 2003 als datum van herindeling.

Naar aanleiding van het herindelingsadvies en het gehouden bestuurlijk overleg ben ik van mening dat er onvoldoende inhoudelijke argumenten zijn waarom zou moeten worden afgeweken van de gebruikelijke systematiek van inwerkingtreding van herindelingsvoorstellen in de Wet arhi. De wens van betrokken gemeenten voor een latere ingangsdatum en de gemaakte bestuurlijke afspraken tussen gemeenten en provincie acht ik onvoldoende om hiervan af te wijken. In het herindelingsadvies wordt opgemerkt dat door de gemeenten naar voren is gebracht dat dit extra jaar bedoeld is om de grensoverschrijdende samenwerking veilig te stellen en uit te bouwen. Zoals gedeputeerde staten van Zeeland in het verslag van het open overleg van 5 december 2000 reeds opmerken is voor het uitbouwen van de bestaande contacten een nieuwe West-Vlaamse gemeente van plusminus 25 000 inwoners goed geëquipeerd. De nieuw te vormen gemeente kan naar mijn mening evenzeer, en als krachtiger gesprekspartner wellicht zelfs beter in staat worden geacht de grensoverschrijdende samenwerking nader vorm te geven.

Aangezien ook het overslaan van de reguliere raadsverkiezingen niet wenselijk is bij een datum van herindeling van 1 januari 2004 en het gemeentebestuur van Oostburg en het provinciebestuur van Zeeland in dit geval de voorkeur geven aan effectuering van de herindeling per 1 januari 2003, ben ik van mening dat – alles afwegende – een afwijkende datum van herindeling ten aanzien van de samenvoeging van de gemeenten Sluis-Aardenburg en Oostburg niet wenselijk is.

Daarnaast is voor mij een belangrijke overweging, dat de nieuwe gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen gezamenlijk een nieuwe bestuurlijke start maken. Hiermee is elk van de betreffende gemeenten, en de regio als geheel, zeer gebaat. Uitstel van de effectuering van de samenvoeging van Oostburg en Sluis-Aardenburg acht ik in het licht van dit belang ongunstig.

Ten aanzien van de genoemde grensoverschrijdende samenwerking van deze gemeenten merk ik nog op dat op grond van de Benelux-Overeenkomst inzake grensoverschrijdende samenwerking tussen territoriale samenwerkingsverbanden of autoriteiten (Trb. 1986, 160) Nederlandse en Belgische decentrale overheden aan weerszijden van de grens op publiekrechtelijke basis met elkaar samen kunnen werken. Indien de gemeenten Sluis-Aardenburg en Oostburg samen met hun Vlaamse buurgemeenten besluiten een publiekrechtelijk grensoverschrijdend samenwerkingsverband op te richten, kan ter ondersteuning hierbij een ambtelijke werkgroep worden ingesteld onder voorzitterschap van het secretariaat-generaal van de Benelux, bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende betrokken overheden aan weerszijden van de grens. Mijn ministerie is bereid daarin deel te nemen. Het initiatief tot de oprichting van een grensoverschrijdend samenwerkingsverband ligt evenwel bij de gemeenten, hetgeen ook geldt voor de verantwoordelijkheid voor de

instandhouding ervan, óók in financiële zin. Wel kunnen de samenwerkende gemeenten in een groot aantal gevallen voor concrete projecten op lokaal niveau een beroep doen op het grensoverschrijdende INTERREG-programma, dat in het kader van de euregio Scheldemond wordt beheerd door de provincies Oost- en West-Vlaanderen en de provincie Zeeland.

5.2 Inwerkingtreding en tussentijdse verkiezingen

Bij een voorspoedige parlementaire behandeling zou de herindeling op 1 januari 2003 effectief kunnen worden. De wet zal daartoe uiterlijk in de eerste helft van september 2002 in werking moeten treden om voor de voorbereiding van de herindelingsverkiezingen voldoende tijd te hebben. Het provinciebestuur van Zeeland bepaalt de datum voor de herindelingsverkiezingen, die doorgaans in de maand november of december vóór de datum van herindeling plaatsvinden.

De eerstvolgende reguliere gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats in maart 2002. Voor de samen te voegen gemeenten is het ongewenst dat deze doorgang vinden, om vervolgens na ongeveer een half jaar weer raadsverkiezingen te hebben. In het wetsvoorstel tot verlenging van de zittingsduur van de raden van de gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen in verband met de herindeling van deze gemeenten, dat tegelijkertijd met dit wetsvoorstel aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden, zal dan ook worden voorgesteld de verkiezingen voor de betrokken gemeenten uit te stellen en de zittingsduur van de betrokken zittende raden met 8 maanden te verlengen tot 1 januari 2003.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
K. G. de Vries